

National Klimapartnerskabsaftale og organisering af fælles klimaopgaver

SAG-2023-00448 hlth

Baggrund

Det nuværende DK2020-samarbejde udløber medio 2023. KL, regionerne og Real Dania har aftalt at fortsætte samarbejdet for at gennemføre klimaomstillingen og understøtte kommuner og regionernes klimaarbejde frem mod 2030.

Det fremadrettede klimasamarbejde mellem parterne bygger på en fortsat stærk decentral forankring, og det indgår i aftalen, at der fortsat skal være en administrativ understøttelse af det tværgående klimasamarbejde i hver region.

Sagen beskriver således et forslag til udmøntning af den nationale Klimapartnerskabsaftale (som indgås af KL) - i forhold til den konkrete organisering i Nordjylland.

Indstilling

Det indstilles, at KKR Nordjylland

- Tager orienteringen om den nationale Klimapartnerskabsaftale til efterretning,
- Drøfter og godkender forslag til model for geografisk organisering af fælles klimaopgaver, herunder at
 - o Opgaverne vedr. den nationale Klimapartnerskabsaftale organiseres i et sekretariat i BRN's ledelsessystem – Det Fælles Klimasekretariat,
 - o BRN er politisk styregruppe for projektet,
 - o Kredsen af tekniske direktører og regionens udviklingsdirektør (T11+) er administrativ styregruppe for klimaarbejdet,
 - o Der oprettes en projektstyregruppe med ansvar for den faglige ledelse af Det Fælles Klimasekretariat,
 - o Den daglige ledelse varetages af BRN-sekretariatslederen
 - o GEN-2040 medarbejderen fremadrettet indgår i Det Fælles Klimasekretariat,
- anbefaler BRN-bestyrelsen, at den samlede finansiering af Det Fælles Klimasekretariat sker via BRN.

Sagsfremstilling

National Klimapartnerskabsaftale

Det fornyede partnerskab, Klimaalliancen, er ved at tage form, og parterne (KL, regionerne og Realdania) arbejder på højtryk på en endelig samarbejdsaftale. De overordnede linjer er dog klare. Parterne deler samme høje ambition på kommunernes vegne ift. at kunne levere på den grønne omstilling og klimadagsordenen.

Klimaalliancen starter primo 2023 og har indtil videre en varighed på 5 år.

Samarbejdet har til formål at sikre, at der sættes handling på kommunernes DK-2020-klimahandlingsplaner. Parterne er desuden enige om, at der igangsættes en række problemdrevne udviklingsspor, der tager afsæt i kommunernes klimahandlingsplaner.

Klimaalliancen tager udgangspunkt i fortsættelse af den stærke decentrale forankring - og dermed en fortsættelse af de 5 geografiske organiseringer (DK2020-sekretariater), der har været oprettet i forbindelse med udarbejdelsen af DK2020-klimahandlingsplanerne.

Hver decentral organisering skal (som i det nuværende DK-2020-setup) have en politisk styregruppe og finansiere to sekretariatsmedarbejdere. Det indgår således som en del af aftalen, at de nordjyske kommuner i fællesskab fortsat skal finansiere 1 sekretariatsressource og Region Nordjylland skal tilsvarende finansiere 1 sekretariatsressource.

I det nuværende DK-2020 sekretariat indgår en fuldtidsressource ansat i Region Nordjylland (finansieret af BRN-midler) og en fuldtidsressource opdelt på 3 kommunale medarbejdere delvist frikøbt til opgaven (finansieret af de nordjyske kommuner i fællesskab).

Det nuværende DK-2020 sekretariat i Nordjylland er tilknyttet BRN-sekretariatet og BRN-bestyrelsen er politisk styregruppe for projektet. BRN blev i sin tid valgt som organisatorisk forankring, fordi det var en eksisterende organisation, hvor parterne (region og kommuner) samarbejder og hvor der var et ledelsesmæssigt ophæng - og sammenhæng med andre klimarelaterede opgaver.

På KKR-mødet den 18. november 2022 drøftedes perspektiverne i et fornyet DK-2020-klimapartnerskab på nationalt niveau og der var bred opbakning til en fornyet klimaaf tale, herunder også (i forhold til den decentrale forankring) at et klimasekretariat fortsat bør organiseres i BRN.

Nordjyllands strategiske afsæt - Klimaambitionen

Den nuværende DK-2020-indsats indgår som en del af nordjyllands strategiske afsæt - Den Nordjyske Klimaambition.

Den Nordjyske Klimaambition har (i et samarbejde mellem KKR Nordjylland, BRN og Region Nordjylland) siden 2021 været rammen om de fælles strategiske indsatser i kommunernes og regionens arbejde med grøn omstilling og

klima. Med Klimaambitionen gav de nordjyske kommuner og regionen hinanden håndslog på, at man ville samarbejde tættere og sikre koordinerede indsatser i forhold til klima og grøn omstilling.

Under Klimaambitionens fokusområder arbejdes der - foruden DK-2020 - med flere forskellige fælles indsatser i forbindelse med den grønne omstilling, herunder bl.a. Grøn Energi Nordjylland 2040 (GEN2040), GreenHub Denmark osv.

Et af Den Nordjyske Klimaambitions andre fokusområder er "Vidensdeling og Governace". Konkret handler det om at koordinere og skabe sammenhæng mellem de fælles klimaindsatser samt at skabe ejerskab og vidensdele på tværs af kommuner og region.

Proces for arbejdet med organisering af fælles klimaindsatser

Indsatsområdet under Den Nordjyske Klimaambition, der handler om at koordinere og skabe sammenhæng mellem de fælles indsatser er baggrunden for, at kommuner og region i Nordjylland lægger op til at benytte det nationale initiativ (den nationale Klimapartnerskabsaftale) til at sammentænke nogle af de nuværende nordjyske fælles indsatser i én koordineret indsats og organisering.

En direktørgruppe med repræsentanter fra kommuner og region har udarbejdet et beslutningsoplæg om organisering og udmøntning af den nationale Klimapartnerskabsaftale – og herunder foreslået en sammentækning med eksisterende fælles ressourcer på klimaområdet. Formålet med oplægget er at opnå den mest effektive ressourceudnyttelse af de fælles sekretariatsressourcer, endnu højere grad forenkling og koordinering, og endelig at få mere handling på de fælles klimaindsatser i Nordjylland.

Forslaget beskriver således en model for, hvordan vi i Nordjylland kan løfte de forpligtigelser, der ligger i den nationale aftale – og samtidig styrkes det ved at lave en fælles organisering og koordinering med vore øvrige fælles indsatser.

./. I direktørgruppens overvejelser indgår også anbefalingerne fra det nuværende DK-2020-sekretariat.

T11+ (kredsen af tekniske direktører inkl. regionen) og kommunaldirektørkredsen inkl. Regionen bakker op om forslaget.

Forslaget fremgår nedenfor og skal drøftes og besluttes af KKR Nordjylland og BRN's bestyrelse på møderne den 10. februar og 17. februar 2023.

Forslag til fremadrettet organisering af fælles klimaopgaver i Nordjylland

Den geografiske organisering i Nordjylland tilrettelægges, så den tager højde for den nationale Klimapartnerskabsaftales indhold – og bemanning med de ressourcer der er en del af aftalen (1 kommunalt finansieret ressource og 1 regionalt finansieret).

Den foreslåede organisering skal således sikre den fortsatte facilitering og koordinering af de kommunale og regionale klimaindsatser med en opgaveløsning, der er tæt på kommunernes og regionens behov.

Derudover anbefales, at sekretariatet bliver et **samlende klimasekretariat**, der - ud over arbejdet relateret til den nationale Klimapartnerskabsaftale - interessevaretager og koordinerer for en række forskellige regionale klimaprojekter/indsatser under den Nordjyske Klimaambition, herunder bl.a. Grøn Energi Nordjylland 2040 (GEN2040), relevante indsatser fra f.eks. Green Hub Denmark og arrangerer møderne i Klimapolitisk Dialogforum (fælles nordjysk politisk forum) mv. De arbejdssemner, der på nuværende tidspunkt kan identificeres, er vedlagt i bilag.

Det bemærkes, at Det Fælles Klimasekretariat ikke er et nyt sekretariat (i fysisk forstand), men en ny organisatorisk forståelse af, hvordan de nordjyske kommuner og regionen varetager de fælles klimaopgaver fremadrettet (med ressourceforbrug svarende til nuværende niveau).

Klimasekretariatet foreslås bemandet med tre medarbejdere på fuld tid:

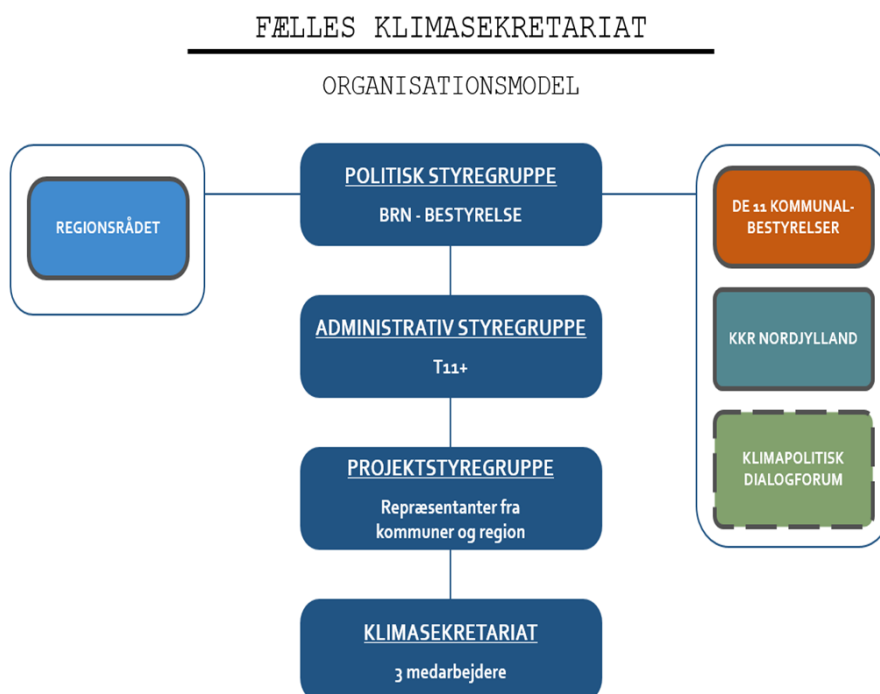
- To medarbejdere på fuld tid, som Nordjylland forpligter sig til at finansiere som følge af den nationale Klimapartnerskabsaftale. Den ene regionalt ansatte fuldtidsressource forventes at indgå som den ene medarbejderressource i Klimasekretariatet fremadrettet (p.t. finansieret af BRN). Der ansættes en kommunal fuldtidsressource i stedet for de 3 delvist frikøbte kommunale medarbejdere i det nuværende DK-2020-setup.
- En dedikeret ressource fra det fælles projekt GEN2040, som aktuelt er bemandet med én medarbejder, ansat i Regionen (p.t. finansieret primært af BRN-midler). Denne medarbejder foreslås at indgå i Klimasekretariatet fremadrettet for at skabe synergi og sammenhæng til arbejdet med den nationale Klimapartnerskabsaftale og øvrige fælles indsatser.

Klimasekretariatet organiseres i regi af BRN. Det overordnede ansvar for indsatsen varetages af BRN's bestyrelse og dagsordenspunkter fremlægges i BRN's ledelsessystem samt i kommunernes/regionens politiske fora.

Se nedenstående organisationsdiagram.

Funktionen som **administrativ styregruppe** varetages af kommuner og regions fælles direktørforum indenfor bl.a. klima og miljø: T11+, som betjenes af KKR-sekretariatet.

Den overordnede **faglige ledelse af Det Fælles Klimasekretariat** placeres i en projektstyregruppe, som bemannes med repræsentanter for kommuner og region på ledelsesniveau. Formanden for projektstyregruppen skal fungere som faglig reference for klimasekretariatet. Styregruppen har, foruden det faglige og økonomiske ansvar for klimasekretariatet, ansvar for udarbejdelse af statusrapporter mv.

Den daglige ledelse varetages af sekretariatslederen i BRN-sekretariatet, således at sekretariatslederen kan disponere over medarbejdernes tid til klimarelaterede opgaver. Dette kan give BRN-sekretariatet ressourcer og kompetencer til at løfte de øvrige klimarelaterede opgaver i forbindelse med den politiske sagsbehandling, og opgaverne vil således indgå i den daglige ledelsesmæssige prioritering.

De to nuværende medarbejdere, ansat i Regionen, bevarer deres **ansættelsesforhold** i Regionen og den sidste medarbejder ansættes i BRN-sekretariatet.

Ud over ovenstående forventes, at Klimasekretariatet fortsat kan trække på Concito (som Realdania medfinansierer) samt at KL (centralt) i den nye Klimaalliance stiller to ekstra medarbejdere til rådighed for ”de geografiske organiseringer” vedr. den nationale Klimapartnerskabsaftale.

Endelig indgår det nordjyske KKR-sekretariat i den daglige koordinering med BRN-sekretariatet om de klimafaglige opgaver - i forhold til både det politiske niveau i KKR Nordjylland og kommunalbestyrelser, samt det administrative niveau ift. kommunaldirektører, tekniske direktører samt KL.

Økonomi - Nuværende organisering

Nuværende **DK2020-sekretariat** på 2 fuldtidsmedarbejderressourcer har i perioden 2021 til medio 2023 (2½ år) været finansieret af region og kommuner. Udgifterne til det nuværende nordjyske DK2020-sekretariat beløber sig til i alt 4 mio.kr. i perioden, finansieret ligeligt af BRN (regionens del) og de nordjyske kommuner, svarende til en årlig udgift på 1,6 mio. kr.

BRN's andel dækker 0,8 mio. kr. årligt i hele perioden til lønomkostninger til én fuldtidsmedarbejder, ansat i Regionen, og øvrige driftsudgifter. Kommunerne finansierer ligeledes 1 årsværk (fordelt på tre medarbejdere) og øvrige driftsudgifter på i alt 0,8 mio. kr.

Med afslutningen af den nuværende DK-2020-aftale, stopper udgifterne til DK2020-sekretariatet medio 2023.

Nuværende DK2020-sekretariat – Budget og finansiering i en 2½-årig periode (Sekretariatet ophører formelt medio 2023)				I alt 2½ årig periode
Budget	2021	2022	1.halvår 2023	I alt 2021-23
Løn 2* fuldtidsmedarbejdere + drift	1,60 mio. kr.	1,60 mio. kr.	0,80 mio. kr.	4,00 mio. kr.
Finansiering	1,60 mio. kr.	1,60 mio. kr.	0,80 mio. kr.	4,00 mio. kr.
- Kommuner	0,80 mio. kr.	0,80 mio. kr.	0,40 mio. kr.	2,00 mio. kr.
- BRN	0,80 mio. kr.	0,80 mio. kr.	0,40 mio. kr.	2,00 mio. kr.
<i>*Den ene/stilling er sammensat af 3 kommunale delvist frikøbte medarbejdere, den anden ansat på fuld tid i Regionen</i>				

Medarbejderen, der i dag er ansat i Regionen til **Grøn Energi Nordjylland 2040** projektet foreslås integreret i det nye klimasekretariat.

Projektet har i perioden 2019 til nu været primært finansieret af BRN-midler, men også kommuner og regionen har finansieret dele af projektet. Aktuelt er projektet primært finansieret med en BRN-bevilling på 900.000 kr. (fase 2 af projektet). BRN har desuden reserveret midler på 860.000 kr., som forventes frigivet medio 2023 med opstart af 3. fase i projektet.

Integration af GEN2040 i det fremtidige arbejde med implementering af kommunernes DK-2020 handlingsplaner åbner – ud over mulighed for sammen-tænkning af handlinger – også mulighed for synergi rent økonomisk, således

at de 860.000 kr. (afsat til 3. fase af projektet) kan indgå i finansieringen af den ene medarbejderressource i et fælles klimasekretariat.

Nuværende GEN2040 – Budget og finansiering i en 5+-årig periode				I alt 5+-årig periode
Budget	Fase 1 2019	Fase 2 2020- medio 2023	Fase 3 Medio 2023-	I alt 5+-årig periode
Løn medarb. + drift	0,89 mio. kr.	1,82 mio. kr.	1,85 mio. kr.	4,56 mio. kr.
Finansiering i alt	0,89 mio. kr.	1,82 mio. Kr.	1,85 mio. kr.	4,56 mio. kr.
- Region (kontant)	0,40 mio. kr.	0,90 mio. kr.	0,13 mio. kr.	0,40 mio. kr.
- Region (timer)		0,13 mio. kr.	0,13 mio. kr.	0,25 mio. kr.
- Kommuner (kontant)	0,11 mio. kr.	0,22 mio. kr.	0,33 mio. kr.	0,66 mio. kr.
- Kommuner (timer)	0,38 mio. kr.	0,58 mio. kr.	0,53 mio. kr.	1,49 mio. kr.
- BRN		0,90 mio. kr.	0,86 mio. kr.	1,76 mio. kr.

Alt i alt har BRN og de nordjyske kommuner, jf. ovenfor, siden 2021 disponeret 4 mio. kr. til DK-2020. Derudover har BRN, Regionen og kommunerne i perioden fra 2019 disponeret i alt 4,6 mio. kr til GEN2040. Fremadrettet forventes disse udgifter at bortfalde, såfremt forslaget om fælles organisering tilgås.

Økonomi fremadrettet – organisering

Det nye nationale Klimapartnerskab er aftalt for en femårig periode. Det foreslås, at de fælles klimaressourcer fremadrettet samles i et **Klimasekretariat** og finansieres fuldt ud af BRN - i første omgang med et tre-årigt budget (2. halvår 2023 - 1. halvår 2026).

Med fuld finansiering med BRN-midler anvendes en større del af BRN's budget til klimarelaterede indsatser end hidtil. Samtidig kan kommunerne og regionen reducere egne bidrag til disse aktiviteter. De fremadrettede forpligtigelser svarer til nuværende økonomiske niveau.

Fremadrettet: Fælles Klimasekretariat - Budget og finansiering i en 3-årig periode (Projektperioden udgør 5 år)					I alt 3-årig periode
Budget	2. halvår 2023	2024	2025	1.halvår 2026	2023-26
Løn 2 medarb.+drift* Forpligtelse via nationalt klimapartnerskab	0,9 mio. kr.	1,80 mio. kr.	1,80 mio. kr.	0,90 mio. kr.	5,40 mio. kr.
Gen-2040 medarbejder**	0,35	0,70	0,70	0,35	2,10 mio. kr.
I alt Klimasekretariat	1,25	2,50	2,50	1,25	7,50 mio. kr.
Finansiering (forslag):					
- BRN	1,25 mio. kr.	2,50 mio. kr.	2,50 mio. kr.	1,25 mio. kr.	7,50 mio. kr.

*Til sammenligning har der siden 2021 været anvendt 1,6 mio. kr. årligt i BRN og kommunerne til DK2020-sekretariatet. Denne udgift ophører medio 2023.
**BRN har disponeret 0,86 mio. kr. GEN2040-projektet til forventet frigivelse medio 2023, som kan bidrage til finansiering af denne post.

BRN-bestyrelsen træffer endelig beslutning om finansiering af sekretariatsressourcer.

Beslutning